

[Helge Larsen.]

medvirke til dannelsen af et Europa, der hviler på samarbejde i stedet for gamle tiders mistro og stridigheder — det gamle Europa, som vi i de Gaulles tale hørte et uheldsvarslande ekko af.

Det var Frankrigs ønske om at dominere fastlandet, der talte her, som det var det i de Gaulles afvisning af præsident Kennedys atompolitik, der netop sigter imod afskaffelse af nationale atomvåben i Europa. Cubakrisen viste os, hvad vi nok anede i forvejen, at spredning af atomvåben let bringer os faretruende nær katastrofen. Både Sovjetunionen og USA drog konsekvensen heraf. Sovjetunionen trak sine raketter tilbage fra Cuba, og USA trækker nu sine raketter bort fra Tyrkiet og Italien. England bøjede sig for præsident Kennedys nye atompolitik, men de Gaulle sagde nej.

Jeg håber ikke, at dette nej skal blive stående. Jeg håber det ikke af to grunde. Mit parti ser for det første gerne, at den vestlige verdens atomvåben beror hos én magt alene, hos USA. Vi tror, at man derigennem har den bedste garanti mod en yderligere forøgelse af spændingen på dette område, og vi tror også, at man ad den vej lettest når frem til en virkelig kontrol. Men for det andet ønsker vi et Europa, der ikke domineres af en enkelt stat, og dominerende vil den stat let blive, der opbygger et nationalt atomvåben. På de vilkår, en sådan dominerende stat kan diktere, skabes ikke det samarbejde i Europa, som vi gerne vil være med til at bygge op.

Men heldigvis ved vi, at der findes virkelig europæiske synspunkter i Frankrig, det land, hvorfra mange af de mænd, der har fostret tanker om Europas samling, er udgået, og at de også findes i de andre fællesmarkedslande. Jeg tror da også, at tanken om et samarbejdende Europa lever videre, og at den en dag kan realiseres i et virkeligt samarbejde, det vil sige et samarbejde, der respekterer deltagerens rettigheder og interesser og accepterer forskellene mellem dem. Kun derigennem kan et samarbejde føre frem til et egentligt samvirke.

Dette med at acceptere forskellene kan måske volde kvaler nogle steder. Betydningfulde udtalelser i Vesttyskland om, at Danmark og Norge ikke kunne blive medlemmer af fællesmarkedet, fordi de havde regeringer

af en anden farve end den vesttyske forbundsrepublik, har vi hørt en del om i de seneste dage. Det er imidlertid svært at tage dem helt alvorligt; de skyldes vel en rent tidsbestemt forvirring.

Jeg har omtalt de politiske perspektiver i et samarbejde med Europa så udførligt, fordi jeg ikke ønsker at bidrage til, at der opstår den opfattelse, at de politiske perspektiver skal forties eller bagatelliseres. Alligevel er det først og fremmest på det handelspolitiske og det økonomiske område, der har været realiteter i samlingsbestrebelse, og hvor mærkeligt det end kan lyde efter sammenbruddet i Bruxelles, så er det vel også tilfældet i dag.

Det radikale venstre er ud fra sin politiske grundopfattelse levende interesseret i, at handelen mellem landene kan foregå så frit og uhindret som muligt. Det giver den bedste og mest effektive arbejdsdeling og den bedste forsyning for forbrugerne. Vi har i årene efter krigen set en betydelig udvikling i den retning, blandt andet gennem GATT, en udvikling, som vi naturligvis gerne ser effektiviseret. En mulighed herfor består vel med den „Kennedyrunde“, hvor man vil søge toldreduktioner for større varegrupper fremfor det hidtidige vare for vare system, og mit parti tilsiger den højtærede udenrigsminister al støtte i dansk deltagelse i sådanne generelle toldafviklingsbestrebelse inden for GATT. Men vi ved jo også, at vejen frem gennem GATT er lang og besværlig, som den må blive, når det er en verdensomspændende organisation, det drejer sig om. Derfor har man også dannet de større områder med friere handelsforhold; fællesmarkedet er et af dem, EFTA et andet, for blot at nævne to. Sådanne regionale løsninger er i sig selv et skridt fremad. Kan man ikke nedbryde alle handelsskranker med ét, så giver nedbrydning område for område da også værdifulde fremskridt, navnlig hvis man stræber efter at holde sådanne markedsområder så åbne over for den øvrige verden som muligt.

Vi ønsker ikke et indadvendt, i sig selv hvilende Europa. Det udvidede fællesmarked, der ville dannes ved Englands, Danmarks og Norges medlemskab, ville få en langt mere åben karakter udadtil end det nuværende fællesmarked og ville kunne opnå store resultater for en frigørelse af han-